

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0107321

ปรัชญาประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์

(Philosophy of History and Historiography)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประวัติศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0107321 ปรัชญาประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์

3(2-2-5)

Philosophy of History and Historiography

บูรพาวิชา : -

ควบคู่ : -

ความคิดและการเขียนงานของนักประวัติศาสตร์ เพื่อยอมรับความหลากหลายทางความคิด และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้สร้างสรรค์

Historians' conceptions and written work so as to learn to accept conceptual diversity; and creatively body of knowledge

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☒ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อ.ดร.อนินทร์ พุฒิชิต

อาจารย์ผู้สอน อ.ดร.อนินทร์ พุฒิชิต

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568/ภาคการศึกษาต้น / นิสิตชั้นปี 3

5. สถานที่เรียน

วันอังคาร 08.00 – 12.00 น. ห้อง 17318

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

28 พฤษภาคม 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

1. CLO1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา แนวคิดสำคัญทางประวัติศาสตร์
- 2 CLO2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์นิพนธ์
3. CLO1 เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติทางประวัติศาสตร์ ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอธิบายเกี่ยวกับปรัชญาแนวคิดทางประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์นิพนธ์ขั้นสำคัญ มีเจตคติทางประวัติศาสตร์ ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิดในการสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้อย่างสร้างสรรค์

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30(2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30 (2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 75 (5x 15 สัปดาห์)

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ทุกวันพุธ เวลา 13.00 – 16.00 น. ณ ห้อง 13504)

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	-แนะนำรายวิชา และวิธีการดำเนินการสอน พร้อมทั้งข้อตกลงต่าง ๆ ในการเรียน - ทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อวัดความพร้อมของนิสิต	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน -แนะนำรายวิชา/ การประเมินผล สื่อที่ใช้ -มคอ.3	ดร. อนินทร์ พุฒิชิต
2-4	- ปรัชญาประวัติศาสตร์และแนวคิดสำคัญทางประวัติศาสตร์ -พัฒนาการประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก	6	6	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย ในชั้นเรียน -การค้นคว้าและ นำเสนอผลงานโดย นิสิต สื่อที่ใช้ -powerpoint -ผลงานนิสิต	ดร. อนินทร์ พุฒิชิต
5-6	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทยยุคจารีต (ตำนาน พงศาวดาร) -บริบททางภูมิปัญญาที่ส่งผลต่อการเขียนประวัติศาสตร์ -ประวัติศาสตร์นิพนธ์ชั้นสำคัญ	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย ในชั้นเรียน -การค้นคว้าและ นำเสนอผลงานโดย นิสิต สื่อที่ใช้ -powerpoint -ผลงานนิสิต	ดร. อนินทร์ พุฒิชิต
7-8	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทยยุคใหม่ : จากพงศาวดารสู่ประวัติศาสตร์ชาติ/ ประวัติศาสตร์ราชาชาตินิยม	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย ในชั้นเรียน	ดร. อนินทร์ พุฒิชิต

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	-การเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ทางภูมิ ปัญหาที่ส่งผลต่อการเขียนประวัติศาสตร์ -ประวัติศาสตร์นิพนธ์ชั้นสำคัญ			-การค้นคว้าและ นำเสนอผลงานโดย นิสิต สื่อที่ใช้ -powerpoint -ผลงานนิสิต	
9-11	ประวัติศาสตร์นิพนธ์กับการท้าทาย ประวัติศาสตร์(ราชา)ชาตินิยม -การเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ทางภูมิ ปัญหาที่ส่งผลต่อการเขียนประวัติศาสตร์ -ประวัติศาสตร์นิพนธ์ชั้นสำคัญ	6	6	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย ในชั้นเรียน -การค้นคว้าและ นำเสนอผลงานโดย นิสิต สื่อที่ใช้ -powerpoint -ผลงานนิสิต	ดร. อนินทร์ พุฒิชิต
12- 15	การศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์นิพนธ์ ไทย ในลักษณะหัวข้อพิเศษ/ประเด็น ศึกษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ นิพนธ์ไทย *การศึกษาค้นคว้าในลักษณะหัวข้อพิเศษ เพื่อฝึกทักษะการคิด การตั้งคำถาม การ สืบค้นข้อมูล การสังเคราะห์ การเขียน รายงาน ทักษะการพูดและการนำเสนอ ผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	8	8	กิจกรรมการเรียนรู้ - นิสิตค้นคว้าและ นำเสนอผลงาน การศึกษาค้นคว้า สื่อที่ใช้ -ผลงานการศึกษา ค้นคว้าของนิสิต	ดร. อนินทร์ พุฒิชิต
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☒ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☒ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
1	- ปรัชญาประวัติศาสตร์และแนวคิดสำคัญทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินจากการนำเสนอการค้นคว้าของนิสิต	2-4	15
2	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทยยุครัฐจารีต (ตำนาน พงศาวดาร)	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินจากการนำเสนอการค้นคว้าของนิสิต	5-6	15
3	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทยยุคใหม่ : จากพงศาวดารสู่ประวัติศาสตร์ชาติ/ ประวัติศาสตร์ราชาชาตินิยม	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมอภิปรายในชั้นเรียน	7-8	15

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
		-ประเมินจากการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต		
4	ประวัติศาสตร์นิพนธ์กับการทําทาย ประวัติศาสตร์(ราชา)ชาตินิยม	- ประเมินจากการมีส่วน ร่วมในการอภิปรายใน ชั้นเรียน -ประเมินจากการ นำเสนอความก้าวหน้า ของการศึกษาค้นคว้า	9-11	15
5	การศึกษาคนควาในลักษณะหัวข้อพิเศษ และประเด็นศึกษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย	-ประเมินจากการสอบ ปลายภาค -ประเมินจากการผลงาน และการนำเสนอ	12-15	25
6	ประมวลความรู้	สอบปลายภาค	16-17	15
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

ชนิดา พรหมพยัคฆ์ และ ญัฏฐพงษ์ สุกุลเลี้ยว (บรรณาธิการ). (2563). *วิธีวิทยาในการศึกษาประวัติศาสตร์*.

กรุงเทพฯ : ศยาม.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (บก.). (2529). *ประวัติศาสตร์และปรัชญาประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ :

มูลนิธิฯ <http://www.openbase.in.th/files/tbpj074.pdf>

นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัตถิยะ. (2525). *หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ :บรรณกิจ.

อดิศร ศักดิ์สูง. (2552). *ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย*. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2548). *แนวทางและวิธีวิจัยสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.

ไชยยันต์ รัชกุล (แปล). (2549). *ประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ:ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

ชาติชาย พณานานนท์. (2541). “การวิจัยประวัติศาสตร์,” และ “การเขียนเค้าโครงการวิจัยประวัติศาสตร์,” ใน *วารสารประวัติศาสตร์*. หน้า 1 – 7, และ หน้า 9 – 12.

ยงยุทธ ชูแว่น. (2551). *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย : ว่าด้วยความเป็นมา สถานภาพ แนวคิด วิธีการศึกษา และบทบาทในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เก้งกิง กิติเรียงลาภ. (2561). *แผนที่สร้างชาติ: รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทยในยุคสงครามเย็น*.

กรุงเทพฯ : Illuminations Editions.

กาญจณี ละอองศรี และธนศ อารณสุวรรณ (บก.). (2544). *ลิมโคตรเหง้าก็เผาแผ่นดิน: รวมบทความเนื่องในวาระครบรอบ 60 ปี ชาญวิทย์ เกษตรศิริ*. กรุงเทพฯ: มติชน.

เกรก เจ. เรมโนลด์ส. (2550). *เจ้าสัว ขุนศึก ศักดินา ปัญญาชน และคนสามัญ*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

สุลัพร วิรุณหะ. (2551). *บุหงารายา:ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของชาวมลายู*. กรุงเทพฯ:ศักดิ์โสภารการพิมพ์.

ทวีศักดิ์ เผือกสม.(2550). *เชื้อโรค ร่างกาย รัฐเวชกรรม: ประวัติศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ในสังคมไทย*.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2560). *วงศาวิทยาของอิเหนา : ปัญหาเรื่องถิ่น ความสั่นไหวของสัญญาและการเดินทางสู่โลกของปันทิ*. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป.

ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2561). *หยดเลือด จารึก และแท่นพิมพ์: ว่าด้วยความรู้/ความจริงของชนชั้นนำสยาม พ.ศ.*

2325-2411. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป.

ธงชัย วินิจจะกูล. (2556). *กำเนิดสยามจากแผนที่ ประวัติศาสตร์ภูมิกายาของชาติ* แปลจาก Siam Mapped: A History of the Geo-Body. กรุงเทพฯ : คบไฟ : อาน.

ธนาภช เดชพาวุฒิกุล. (2547). “บรรณานุกรมคัดสรร งานปรัชญาประวัติศาสตร์, ประวัติศาสตร์นิพนธ์, วิธีทางประวัติศาสตร์ และสถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์: พ.ศ. 2515 – ปัจจุบัน” ใน *วารสารประวัติศาสตร์*

ธนาพล ลิมอภิชิต และ วริศา กิตติคุณเสรี. (2551, ตุลาคม – ธันวาคม). “ประวัติศาสตร์และการเมืองของวาทกรรม “หนังสือดี,” ใน *อ่าน*. 1(3) : 39 – 60.

ธีระ นุชเปี่ยม. (2551, พ.ค.-ส.ค.). “หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์,” ใน *สุทธิปริทัศน์*. 22(67) : 75 – 89.

ธิติมา พิทักษ์ไพรวรรณ (แปล). (2525). *การเข้าใจประวัติศาสตร์: มุขบทว่าด้วยระเบียบวิธีประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544). *กรุงแตก, พระเจ้าตากฯ และประวัติศาสตร์ไทย : ว่าด้วยประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์*. กรุงเทพฯ : มติชน.

เบนดิกท์ แอนเดอร์สัน. (2553). *ในกระจก : วรรณกรรมและการเมืองสยามยุคอเมริกา*. กรุงเทพฯ : อ่าน.

ปราปดา หย่น และ รติพร ชัยปิยะพร (แปล). (2561). *.ปรัชญาประวัติศาสตร์สายธารแห่งปัญญา A little history of philosophy*. กรุงเทพฯ : Bookscape.

ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2556). *และแล้วความเคลื่อนไหวก็ปรากฏ*. กรุงเทพฯ : ฟาเดียวัน.

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2561). *อัตลักษณ์เอกสาร : วงศาวิทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย*. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วงเดือน นาราสัจ. (2548). *ประวัติศาสตร์: วิธีการและพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2546). *วันวาร กาลเวลา แลนานาศักราช*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สงบ ส่งเมือง. (2546). *เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านภาคใต้ในรอบห้าทศวรรษที่ผ่านมา*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิวิถีธรรม.

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล (2544). *ประวัติศาสตร์ที่เพิ่งสร้าง*. มปท : 6 ตุลารำลึก

สมิทธิ ถนอมศาสนะ. (2558). *การเปลี่ยนแปลงทางความคิดของชนชั้นกลางไทยกับ “เรื่องอ่านเล่น” ไทยสมัยใหม่ ทศวรรษ 2460 ถึงช่วงทศวรรษ 2480*. วิทยานิพนธ์ (อ.ด. ประวัติศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ. (2551). *สายธารประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.

สายชล สัตยานุรักษ์, นักวิจัย (2550). *ประวัติศาสตร์วิธีคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยของปัญญาชน (พ.ศ. 2435-2535): รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2548). *ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน : ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สกว.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2565). *การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ของชนชั้นผู้นำไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 4 - พ.ศ.2475*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สมมติ.

* ในแต่ละหัวข้อบรรยายจะแจ้งรายชื่อหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมตามแต่ละหัวข้อ